

Monumentnummer*: 514530

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* 26 juni 2000
Kadaster deel/nr 82941/23

*Woonplaats** *Gemeente** *Provincie**
Apeldoorn Apeldoorn Gelderland

Locatiennaam *Locatieomschrijving*
Apeldoorn Parken

*Kadastrale gemeente** *Sectie** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel*
Apeldoorn AA 1242

Omschrijving**

Inleiding

Grote vrijstaande, voormalige VILLA, gelegen aan de zuidoostzijde van de Van der Houven van Oordtlaan als onderdeel van de randbebouwing aan deze zijde van het Oranjepark. Het pand ligt op de hoek van de Kerklaan en de Van der Houven van Oordtlaan en is vermoedelijk rond 1875 - 1880 gebouwd in een uitzonderlijke, aan de Neo-Tudor verwante, bouwstijl. Deze bouwstijl wordt ondermeer gekenmerkt door de torenachtige uitbouw en de keperboogvormige raamvormen en is uniek voor Apeldoorn. Het pand werd gebouwd voor de dochter van de fabrikant Von Zeppelin, die een nettenfabriek had. In 1934 verbouwde architect Chr. Ten Tuynthe het pand in opdracht van Dr. G.A. van der Stok. In de gietijzeren serre aan de linkerzijde van het pand werd een onderzoekskamer gevestigd. De oorspronkelijke serre aan de rechterzijde van het pand werd vervangen door de huidige erkeruitbouw. Tussen 1955 en 1971 werd het pand bewoond door Dr. A. Roest Crollius en in 1971 werd het GAK erin gevestigd. In 1974 tenslotte, gaven de architecten R. Reitsma en D v.d. Kamp uit Twello het pand het huidige aanzien. Het interieur werd daartoe gewijzigd. De oorspronkelijke tuin werd omgevormd tot parkeerplaats, omzoomd door een hoge heg en het oorspronkelijke smeedijzeren hekwerk. Het hek bevindt zich tussen zware achzijdige gietijzeren pijlers met spaarvelden en achzijdige dekplaten.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het geheel gepleisterde pand is opgetrokken op een rechthoekig grondvlak en wordt gekenmerkt door een vierkante torenachtige uitbouw in de noordwesthoek. Deze torenuitbouw kent drie bouwlagen en een plat dak, terwijl de rest van het pand twee bouwlagen met een omlopend, afgeplat schilddak en opnieuw verbeterde Hollandse pannen heeft. Een tweede opvallende karakteristiek is de tegen de noordoostzijde van het gebouw geplaatste serre die voor een overgroot deel uit gietijzer bestaat. Rondom het pand loopt een hardstenen plint. De gevels hebben een horizontale geleding door de eenvoudige, scherpe, cordonlijst op de verdiepingscheiding, de doorlopende waterlijsten onder de verdiepingramen en de eenvoudige architraaflijst en het gladde, naar voren springende, fries bovenaan de gevels.

De torenuitbouw wordt verticaal benadrukt door achtzijdige hoekpilasters die boven de daklijst eindigen in gepleisterde pinakels met spitsboogvelden. De torenuitbouw heeft aan twee zijden een rechthoekige erkerachtige uitbouw over twee bouwlagen. Tussen de vensteropeningen van de begane grond en de verdieping in bevinden zich hier gedecoreerde panelen. Ook de afsluiting aan de bovenzijde van deze erkerachtige uitbouwen zijn voorzien van rechthoekige velden met ingesneden plantmotieven. Nagenoeg alle ramen hebben een keperboogvormige afsluiting.

De op het park gerichte VOORGEVEL van het pand heeft rechts de torenachtige uitbouw. Op de begane grond heeft deze uitbouw twee gekoppelde ramen. Hierachter bevond zich de voormalige salon. De verdieping heeft eveneens twee gekoppelde ramen die als stolpraam zijn uitgevoerd. De derde bouwlaag heeft drie kleine gekoppelde zolderramen met een afsluitende, geprofileerde, wenkbrauwboog. Alle ramen zijn voorzien van geprofileerde omlijstingen en hebben een keperboogvormige afsluiting. Het middelste zolderraam is als enige nog voorzien van een glas-in-loodvulling.

Links van de torenuitbouw bevindt zich de entreepartij onder een balkon met een ondersteunende achtzijdige kolom. Voor de dubbele paneeldeur met spitsboogvormige panelen en een keperboogvormig bovenlicht bevindt zich een hardstenen stoep. Links naast de entree bevindt zich een vernieuwd raam in een geprofileerde rechthoekige vensteromlijsting met een afsluitende wenkbrauwboog. De verdieping heeft een stolpraam en een balkondeur, beide voorzien van een overeenkomende profielomlijsting, keperboogvormig bovenlicht en een wenkbrauwboog. In het dakschild bevinden zich twee moderne dakramen.

De begane grond van de LINKER ZIJGEVEL wordt geheel in beslag genomen door een grote gietijzeren serre op een hardstenen basis. De serre heeft op twee hoeken een overhoeks geplaatste entreepartij (een ervan is nu van een glasvulling voorzien) en wordt gekarakteriseerd door smalle achtzijdige stijlen met kapitelen, keperboogvormige bovenlichten en gedecoreerde zwikvullingen. Aan de bovenzijde is de serre afgesloten met een hoofdgestel. Het fries is rijk gedecoreerd en voorzien van consoles die de kroonlijst 'dragen'. Het licht hellende dak heeft een moderne afdekking. Boven de serre heeft de gevel twee stolpramen.

De ACHTERGEVEL heeft een moderne toegangsdeur die met een oorspronkelijke luifelconstructie aan de bovenzijde wordt afgesloten. Aan weerszijden van de deur bevindt zich een vermoedelijk ooit vernieuwd raam in een van een profielomlijsting voorziene vensteropening die aan de bovenzijde met een wenkbrauwboog is afgesloten. In de plint bevindt zich een kelderlicht. De verdieping heeft rechts twee stolpramen met een keperboogvormig bovenlicht, een profielomlijsting en een wenkbrauwboog.

De RECHTER ZIJGEVEL heeft een ooit vernieuwde of nieuw aangebouwde gepleisterde uitbouw ter plaatse van de voormalige woonkamer. Daarboven bevindt zich een balkon waarop twee balkondeuren met keperboogvormige bovenlichten, profielomlijstingen en wenkbrauwbogen openen. Het dakschild heeft een modern dakraam. De uitbouw heeft op de begane grond een groot samengesteld kozijn met tuindeuren. Links sluit de torenachtige uitbouw aan, die aan deze zijde op dezelfde manier is ingedeeld als

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

aan de voorgevelzijde. De oorspronkelijke INTERIEUR indeling van het pand is nog voor een deel herkenbaar, maar de detaillering ervan in de loop der tijd sterk gemoderniseerd. Het pand bezit nog maar één glas-in-loodraam en de nog aanwezige detaillering van de binnenzijde van de serre gaat schuil onder systeemplafonds.

Achter het pand bevindt zich nog een eenvoudig gepleisterd tuinhuisje met een zadeldak en van horizontale voegen voorziene gevels. De beide zijgevels hebben rondboogvormige ramen en in de voorgevel bevindt zich een in een getoogde deuromlijsting gevatte moderne deur. De achterzijde is blind.

Waardering

VILLA uit de late negentiende eeuw, gebouwd in een Neo-Tudor stijl.

- Het pand Van der Houven van Oordtstraat 2 is van architectuurhistorische waarde als goed en - vooral wat betreft het exterieur - vrij gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een stadsvilla in een bouwstijl die invloeden van de Engelse Tudor-gotiek in zich draagt. Het pand valt op door hoogwaardige esthetische kwaliteiten, zoals het geavanceerde materiaalgebruik en de rijke ornamentiek. Karakteristiek zijn ondermeer de torenuitbouw, de keperboogvormige bovenlichten, de profielomlijstingen en de gietijzeren serre. De geheel uit gietijzer samengestelde serre is uniek in dit gebied. Er is sprake van een ensemblewaarde als onderdeel van villawijk de Parken.

- Van stedenbouwkundige waarde door de situering op de hoek van de Kerklaan en de Van der Houven van Oordtlaan. Het pand is met de voorzijde gericht naar het Oranjepark en vormt de begrenzing ervan. Dit gebied bezit hier nog een in vrij gave staat bewaard gebleven bestand aan historische huizen, die tezamen met de vele particuliere en openbare groenelementen een aantrekkelijk, waardevol straatbeeld vormen.

- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand is gebouwd als huisvesting van de nieuwe en kapitaalcrachtige stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in kapitale villa's in ruim opgezette parkachtig aangelegde villawijken. De Parken behoort tot de grootste en oudste villawijken van dit type in ons land en de aanleg droeg ertoe bij dat het aanzien van het dorp en de sociale gelaagdheid van haar bevolking sterk veranderde.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument